

[Thorndahl]

digelseslov som den, man fik vedtaget, i øvrigt enstemmigt og med nogen betænkelighed, i 1968.

Jeg tror, det er af afgørende betydning, sådan som situationen udvikler sig, at den siddende regering med meget kort varsel – og det er afgørende – kan gribe ind og gennemtvinge den samfundsmæssigt bedste fordeling og anvendelse af en ressource, når tilførslerne til landet ændres drastisk eller kan forventes drastisk reduceret, f. eks. ved et krigsudbrud i nogle områder eller i tilfælde, hvor forsyningerne stoppes ved olieboycot el. lign.

Derimod giver bemyndigelsesloven efter vores opfattelse på ingen måde mulighed for at gennemføre indgreb, der uden registrerbare samfundsmæssige konsekvenser ville kunne være blevet gennemført på sædvanlig måde ved almindelig lovgivning her i tinget. For bliver bemyndigelsesloven anvendt på denne måde, således at den siddende regering ligesom kan skyde genvej uden om folketinget og i hvert fald uden om de mindretalsrettigheder, der er fastsat i grundloven og i vor forretningsorden, er vi i en situation, der efter min opfattelse er forfatningsmæssigt endda meget betænkelig.

Forudsætningen for at kunne benytte den bemyndigelseslov, vi taler om, er naturligvis, at der er en forsyningsmæssig krise eller klart er udsigt til, at der indtræffer en, og i denne forbindelse er det efter vores opfattelse af betydning, at energiministeren den 10. marts 1980 til ikke én, men mange journalister udtalte, at der ikke er nogen forsyningsmæssig krise. Jeg har fået udtalelserne bekræftet af en række af de journalister, udtalelsen faldt over for. Den 22. august 1980 udtalte den fungerende energiminister endvidere til Danmarks Radio:

»Men for det første er der jo ingen, der ved, hvor længe der vil være overflod af olie.«

Ressortministeren karakteriserer altså forsyningsituationen med ordet »overflod«.

På den baggrund må det være særdeles vanskeligt at mene, at olieforsyningsituationen er af en sådan karakter, at man i det hele taget kan anvende bemyndigelsesloven.

Nu roser vi os af – det er der i hvert fald mange der gør – at vi lever i et retssamfund, men den retlige forudsætning for overhovedet at kunne benytte bemyndigelsesloven er,

at der foreligger en forsyningskrise. Når energiministeren så fastslår offentligt, at vi ikke har nogen forsyningskrise, ja, endda udbygger det med at understrege, at vor forsyningsituation kan beskrives med ordet »overflod«, så finder jeg det i sig selv helt fantastisk, at man i vort retssamfund, som vi jo kalder det, opretholder en bekendtgørelse om midlertidige hastighedsbegrænsninger, hvis juridiske og forfatningsmæssige grundlag ressortministeren med sine udtalelser efter min opfattelse totalt må have gennemhullet.

Sagen er jo også den, at politi og anklagemyndighed ved domstolene rejser sager på dette grundlag, herunder ikender bøder på et retsgrundlag, som man med energiministerens vurderinger må sige er i afgørende modstrid med grundlaget og forudsætningen for den nødværgelovgivning, der blev indført i 1968.

Men hertil kommer så den anden problemstilling: om hastighedsgrænserne under en forsyningskrise kan indføres med hjemmel i bemyndigelsesloven. Vi har da heldigvis set i det sidste par år en meget klar nedgang i vort samlede benzinförbrug, og denne nedgang kan man diskutere baggrunden for, men der er i hvert fald ingen tvivl om, at den først og fremmest er forårsaget af den almindelige reallønstilbagegang i samfundet, herunder vel også de meget kraftige afgiftshøjelser på benzinen, som er blevet gennemført i denne periode, og det er i hvert fald under alle omstændigheder klart, at disse påvirkninger af benzinförbruget er af en helt anden størrelsesorden, end den eventuelle virkning af hastighedsgrænserne vil kunne være.

Virkningen af hastighedsgrænserne kan derfor, uforstyrret af andre påvirkninger, egentlig kun gøres op ved at sammenligne benzinförbruget, umiddelbart før man gennemførte de midlertidige hastighedsgrænser, med benzinförbruget umiddelbart efter, og vi er så heldige, at en sådan sammenligning rent faktisk er blevet foretaget. Dagbladet B.T. foretog nemlig, som det fremgår af beslutningsforslaget, et rundspørge til vore syv største benzinselskaber ca. en måned efter, at man havde indført de midlertidige hastighedsgrænser, og undersøgelsens resultat er optrykt som forslagens bilag I. Heri fastslås det for samtlige benzinselskabers vedkom-